

SocialdepartementetSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen att stärka allmänhetens beredskap kopplat till första hjälpen och akut omhändertagande

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra en nationell kampanj för att stärka allmänhetens beredskap kopplat till första hjälpen och akut omhändertagande. Den nationella kampanjen ska innehålla informationsinsatser riktade till allmänheten och praktiska utbildningsinsatser riktade till civilsamhället, inklusive frivilligorganisationer och andra relevanta aktörer inom följande områden:

- Första Hjälpen, inklusive hjärt- och lungräddning
- Stoppa Blödningen

Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen ta fram rekommendationer och vägledning för att standardisera första hjälpen-utbildningar för att säkerställa nationell enhetlighet.

I genomförande av uppdraget ska Socialstyrelsen beakta tidigare genomförda uppdrag på området, däribland Socialstyrelsens uppdrag att tillhandahålla vissa utbildningar och kompetenshöjande insatser som stärker beredskapen inom hälso- och sjukvården (S2024/01006).

Uppdraget ska utföras i dialog med Myndigheten för civilt försvar, Svenska Röda Korset, HLR-rådet, frivilliga försvarsorganisationer med liknande uppdrag och andra relevanta aktörer.

Socialstyrelsen ska senast den 11 december 2026 lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Delredovisningen ska avse genomförandet av informationskampanjerna samt framtagandet av

rekommendationer och vägledning kopplat till första hjälpen-utbildningar. Socialstyrelsen ska senast den 11 juni 2027 lämna en skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2026 använda 12 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2026 uppförda anslaget 1:14 Civilt försvar inom hälso- och sjukvård, anslagsposten 1 Del till Kammarkollegiet.

Medel betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2026.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2027 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

I propositionen om totalförsvaret för perioden 2025–2030 (prop. 2024/25:34) framhålls att förmågan inom det civila försvaret fortsatt behöver stärkas och att takten i utvecklingen behöver öka. Ett väpnat angrepp mot Sverige och ett krig på svenskt territorium skulle resultera i förluster av människoliv samt masskadeutfall, vilket skulle innebära en mycket stor belastning på hälso- och sjukvården. För att stärka det civila försvarets förmåga och motståndskraft behöver samtliga aktörer i det civila försvaret involveras.

Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (S 2018:09) konstaterar i delbetänkandet *Hälso- och sjukvård i det civila försvaret – underlag för försvarspolitisk inriktning* (SOU 2020:23) att utbildning och övning är en förutsättning för att stärka samhällets förmåga att hantera olyckor, kriser och ytterst krig. I delbetänkandet anges också att vid fredstida allvarliga händelser kan den kvalificerade civila sjukvården sällan nå den skadade inom de första kritiska tio minuterna från skadetillfället. Störst chans till överlevnad i dessa situationer är om icke-skadade personer i dess närhet har nödvändiga kunskaper.

Regeringen gav den 16 maj 2024 Socialstyrelsen i uppdrag att tillhandahålla vissa utbildningar och kompetenshöjande insatser som stärker beredskapen inom hälso- och sjukvården (S2024/01006). Av uppdragets slutredovisning framgår att allmänheten är första länken i kedjan som räddar liv vid olyckshändelser, attentat och krigshandlingar riktade mot civilbefolkningen. Av den del av uppdraget som berörde Stoppa Blödningen, framgår av slutredovisningen att Socialstyrelsen genomförde utbildningar riktade mot frivilligorganisationer samt genomförde informationskampanjer om Stoppa Blödningen riktade mot allmänheten. Socialstyrelsen anger i slutredovisningen att det krävs intensifierade informations- och utbildningsinsatser eftersom utbildning och övning är förutsättningar för att stärka samhällets förmåga att hantera olyckor, kriser och ytterst krig.

Uppdraget ges mot bakgrund av behovet att fortsatt stärka allmänhetens beredskap kopplat till första hjälpen och akut omhändertagande. Genom riktade utbildningsinsatser till civilsamhällesorganisationer kan kunskapen i nästa steg spridas vidare till allmänheten.

Regeringen beräknar att avsätta medel för uppdraget för 2027, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Elisabet Lann

Jenny Svensson

Kopia till

Statsrådsberedningen, SAM

Finansdepartementet, BA

Försvarsdepartementet, CF

Socialdepartementet, HC

Myndigheten för civilt försvar